

LENTOPALLON SUOMENMESTARUUSKILPAILUJEN SARJAMÄÄRÄYKSET SARJAKAUDELLE 2015– 2016	4
1. SÄÄNNÖT JA MÄÄRÄYKSET	4
2. SARJAT, JOUKKUEET JA OTTELUOHJELMAT	4
3. ILMOITTAUTUMISAJAT JA SARJAMAKSUT	4
3.1 Ilmoittautumisajat	4
3.2 Sarjamaksut	4
4. SARJAJÄRJESTELMÄ JA SARJAKOHTAISET MÄÄRÄYKSET	4
4.1 PELIJÄRJESTELMÄ LIITON YLÄSARJOISSA 2015–2016.....	5
4.2 Miesten 4-sarja	5
4.3 Miesten 5-sarja	5
4.4 Naisten 3-sarja	5
4.5 Naisten 4-sarja	5
4.6 Nousuilmoitukset	6
4.7 Putoamisen periaatesääntö	6
4.8 Sarjapaikan hakeminen	6
4.9 Uusintaottelu	6
4.10 Poikkeussääntö.....	6
4.11 Muut määräykset	6
4.12 Sarjamaksut	6
5. LUOVUTUS	7
5.1 Sarjapaikan menetykset	7
5.2 Luopumissakko	7
5.3 Ottelusta myöhästyminen (Kilpailusääntöjen 9 §:n tulkinta).....	7
6. OTTELUVARUSTEET	7
6.1 Ottelupöytäkirja.....	7
6.2 Aloitusjärjestyslipuke.....	7
6.3 Pelipallo (listaa voidaan täydentää ”reaaliajassa”)	8
6.3.1 Pallomainos	8
6.3.2 Kolmen pallon järjestelmä.....	8
6.4 Numerokilvet	9
7. OTTELUN JÄRJESTÄMINEN	9
7.1 Ottelujärjestelyt ja viranomaisilmoitukset	9
7.2 Ottelut	9
7.2.1 Ottelujen ajankohdat (ei koske Mestaruusliigaa).....	9
7.2.2 Otteluolosuhteiden tasapuolisuus	9
7.3 Ottelusta ilmoittaminen	9
7.3.1 Ilmoittaminen vastustajalle	9
7.3.2 Ilmoitukset erotuomareille ja rajatuomareille	9
7.4 Ottelupaikka	10
7.4.1 Vähimmäisvaatimukset salin koolle	10
7.4.2 Alamittainen sali	10
7.4.3 Pelikentän kunto.....	10
7.4.4 Pelikentän kuivaaminen	11
7.4.5 Pelivälineet ja vaihtopenkki.....	11
7.4.6 Tuomariteline ja toimintatilat	11
7.4.7 Tulostaulu	11

7.4.8 Verkkovavat	11
7.5 Ottelusiirrot	11
7.5.1 Ottelusiirtihakemus	11
7.5.2 Ottelusiirtomaksu	11
7.5.3 Ottelusiirron tiedottaminen	12
7.5.4 Ottelusiirrosta aiheutuvat kustannukset	12
7.6 Joukkueen suuruus	12
7.6.1 Liberopelaajat	12
7.6.2 Liberopelaajan nimeäminen A- ja B-nuorten sekä veteraanien sarjoissa	13
7.7 Pelaajien varusteet	13
7.8 Tauot	13
7.8.1 Erien väliset tauot	13
7.8.2 Mainos- ja ohjelmatauko	13
7.9 Videointi ja radiointi	13
7.10 Karsintaottelut	13
7.11 Maksuton sisäänpääsy	13
7.11.1 Muut kortit	14
8. EROTUOMARIT JA TOIMITSIJAT	14
8.1 Erotuomarit	14
8.1.1 Erotuomaritasot	15
8.1.2 Erotuomarimäärät	15
8.1.3 Erotuomarin nimeäminen	15
8.1.4 Erotuomarivaihdokset	15
8.1.5 Erotuomariasu	15
8.1.6 Erotuomarin esteellisyys	15
8.2 Rajatuomarit	15
8.3 Pallopojat tai tytöt	16
8.4 Toimitsijat	16
9. OSANOTTAJIEN KÄYTTÄYTYMINEN, EETTISET VAATIMUKSET SEKÄ MUUT RANGAISTUKSET OTTELUN JÄLKEEN	16
10. PELAAJALUETTELOINTI JA KILPAILUSÄÄNTÖJÄ TÄYDENTÄVÄT SEURASIIRTOMÄÄRÄYKSET	16
10.1 Rekisteröidyt seurat	16
10.2 Puulaaki/harrastejoukkueet	18
10.3 Luetteloinnin tarkistus ja menettelytapa pelaajaluettelointitulosten / maksukuitin puuttuessa ja menettelytapa pelaajan nimen puuttuessa pöytäkirjan pelaajaluettelosta	18
10.4 Pelaajasiirtomääräykset (kilpailusääntöjä täydentävät osat)	18
10.4.1 Seuran sisäiset pelaajasiirrot	19
10.4.2 Farmijoukkuesopimus	19
10.4.3 Lentopalloliiton valmennuskeskuksen (Kuortane) pelaajien erityiset seurasiirtomääräykset	19
11. VASTALAUSEET JA HUOMAUTUKSET	20
12. TUOMARIKORVAUKSET	21
12.1 Erotuomarikorvaukset	21
12.1.1 Ateriakorvaus	21
12.1.2 Päiväraha	21
12.1.3 Erotuomaripalkkiot ja -korvaukset	21
12.1.4 Matkakustannusten korvaus	21
12.1.5 Majoituskorvaus	21
12.2 Rajatuomarien palkkiot ja korvaukset	22

12.3 Palkkioitten ja korvausten suorittaminen	22
13. VALMENTAJAVELVOITE	22
14. RANGAISTUKSET	22
14.1 Rangaistus ottelun hävinneeksi tuomitsemisesta	22
14.2 Rangaistus sarjamääräysten rikkomisesta.....	22
14.3 Rangaistus erotuomarin tai rajatuomarin kutsumatta jättämisestä.....	22
15. TULOSTIEDOTUS	22
15.1. Tiedottaminen LENTOPALLON TULOSPALVELUUN	22
15.1.1 Mestaruusliiga	23
15.1.2 1 –sarjat	23
15.1.3 2 –sarjat ja M3 –sarja	23
15.2 Pöytäkirjan lähettäminen	23
16. TUOMITSEMISLINJAT	23
16.1 Poikkeus keskirajasääntöön:	23
16.2 III-tulkintalinja.....	23
16.3 II-tulkintalinja.....	23
16.4 I-tulkintalinja.....	24
17. VERKON KORKEUS	24
18. SARJAVALVOJAT JA EROTUOMARIJAOXSEN YHTEYSHENKILÖT.....	24
19. PUUTTUVAT MÄÄRÄYKSET	25
20. JÄRJESTÄYTYMISOHJEET LENTOPALLO-OTTELUIHIN 1-sarjoissa	26
20.1 Järjestäytymisohjeista poikkeaminen ottelutapahtuman elävöittämiseksi.....	28
21. KILPAILULUPA JA LUVAN HAKEMINEN	29

LENTOPALLON SUOMENMESTARUUSKILPAILUJEN SARJAMÄÄRÄYKSET SARJAKAUDELLE 2015– 2016

1. SÄÄNNÖT JA MÄÄRÄYKSET

Suomen Mestaruuskilpailuissa noudatetaan Kansainvälisen Lentopalloliiton virallisia pelisääntöjä (lukuun ottamatta liberosääntöä), Suomen Lentopalloliiton kilpailusääntöjä sekä näitä määräyksiä.

2. SARJAT, JOUKKUEET JA OTTELUOHJELMAT

Suomen mestaruussarjoiksi luetaan miesten Mestaruusliiga –3-sarjat ja naisten Mestaruusliiga – 2-sarjat. Suomen mestaruuskilpailut järjestetään lisäksi nuorten sarjoissa (A-, B- ja C-ikäluokat) sekä veteraanien sarjoissa (M35, M40, M45, M50, M55, M60, M65, M70, M75, M78, M80, M82, M84 ja N35, N40, N45, N50, N55, N60, N65, N70, N73, N75). Nuorten D-, E- ja F-ikäluokille järjestetään aluetason mestaruuskilpailut. Miesten Mestaruusliigaan – 3-sarjaan sekä naisten Mestaruusliigaan – 2-sarjaan osallistuvien joukkueiden tulee kuulua lentopalloliiton jäsenseuraan. Alueiden järjestämissä sarjoissa voi pelata myös lentopalloliiton ulkopuolisia joukkueita.

Miesten ja naisten Mestaruusliigan, 1- ja 2- sarjojen sekä miesten 3-sarjan joukkueet ja lohkojaot, erotuomarit ja joukkueiden yhdyshenkilöt ovat reaaliajassa päivitettyinä Liiton Internet-sivuilla www.lentopalloliitto.fi

Muiden sarjojen joukkueet, lohkojaot ja otteluohjelmat julkaistaan erikseen alue- tai sarjakohtaisesti.

3. ILMOITTAUTUMISAJAT JA SARJAMAKSUT

3.1 Ilmoittautumisajat

Ilmoittautumisajat kaudelle	2015–2016
Miesten ja naisten 1-sarjat	25.5.
Miesten ja naisten 2-sarjat	20.8
Miesten 3-sarja	20.8.

3.2 Sarjamaksut

Sarjamaksut kaudelle	2015–2016
1-sarja, miehet	1800 € (25.5.)
1-sarja, naiset	1400 € (25.5.)
2-sarja, miehet	1150 € (20.8.)
2-sarja, naiset	800 € (20.8.)
3-sarja, miehet	700 € (20.8.)

Sarjamaksut tulee maksaa ilmoittautumisen yhteydessä. Mikäli maksua ei makseta ilmoittautumisen yhteydessä sarjamaksua korotetaan jokaiselta alkavalta kuukaudelta 10 %:lla edellisestä kuukaudesta ja seuran tulee tehdä kilpailutoimistoon maksusuunnitelma.

A-, B- ja C-nuorten sarjamaksu on 250 €. Sarjojen ilmoittautumisajat määritetään nuorten sarjamääräyksissä.

Veteraanisarjojen sarjamaksut ja ilmoittautumisajat määritetään veteraanien sarjamääräyksissä.

4. SARJAJÄRJESTELMÄ JA SARJAKOHTAISET MÄÄRÄYKSET

Mestaruusliigan sarjajärjestelmästä päättää Lentopalloliiton hallitus Mestaruusliigan esityksen pohjalta. Mestaruusliigan sarjamääräyksistä päättää Mestaruusliigan hallitus.

Miesten 1-3-sarjoissa ja naisten 1- ja 2-sarjoissa pelataan kaudella 2015-2016

käyttäen kansainvälistä pelijärjestelmää. 2-4 -kertaisen runkosarjan lisäksi voidaan pelata jatkosarjoja ja –otteluja sarjoittain.

Jatko-otteluita pelattaessa kahdesta voitosta (tai kahtena otteluna ja mahdollisena lisäeränä) kotietu määräytyy ensisijaisesti runkosarjasijoituksen perusteella sekä lohkon sisäisissä että lohkojen välisissä otteluissa. Kotiedun haltija voi halutessaan aloittaa vieraskentältä ja pelata toisen ja mahdollisen kolmannen ottelun (tai lisäerän) kotikentällään. **Pelattaessa kaksi ottelua, ratkaisee kahden pelin yhteenlasketut voitot. Lisäerä pelataan vain, mikäli kahden pelin otteluvoitot ovat tasan.** Eri lohkojen saman runkosarjasijoituksen omaavien joukkueiden kohdatessa noudatetaan soveltuvin osin liiton kilpailusääntöjen 8 §:n määräyksiä ja näissä säännöissä mainittuja sarjakohtaisia erityismääräyksiä.

Tekniset aikalisät ovat käytössä vain Mestaruusliigassa.

Sarjajärjestelmästä alasarjoissa (M4–5, N3–4) päättävät alueet.

Kahden eri sarjatason välisissä karsintaotteluissa noudatetaan ylemmän sarjan sarjamääräyksiä.

4.1 PELIJÄRJESTELMÄ LIITON YLÄSARJOISSA 2015–2016

Miesten 1-3-sarjoissa ja naisten 1-2-sarjoissa pelataan kaudella 2015–2016 käyttäen kansainvälistä pelijärjestelmää. Sarjat voivat käsittää 2-4-kertaisen runkosarjan lisäksi jatkosarjoja ja/tai pudotuspelejä sarjanoususta tai sarjasta putoamisesta.

Pudotusotteluissa pelattaessa kahdesta voitosta (tai kahtena otteluna + mahdollisena lisäeränä), paremman runkosarjasijoituksen omaavalla joukkueella on kotietu ja se voi halutessaan aloittaa ottelunsa vieraskentällä ja pelata toisen sekä mahdollisen kolmannen ottelunsa (tai lisäerän) kotikentällään. **Pelattaessa kaksi ottelua, ratkaisee kahden pelin yhteenlasketut voitot. Lisäerä pelataan vain, mikäli kahden pelin otteluvoitot ovat tasan.** Eri lohkojen saman runkosarjasijoituksen omaavien joukkueiden kohdatessa kotiedun määrittelyssä noudatetaan soveltuvin osin liiton kilpailusääntöjen määräyksiä ottaen huomioon lohkoissa pelaavien joukkueiden ottelumäärät runkosarjassa sekä sarjakohtaisia erityismääräyksiä.

Liigakarsintaotteluissa noudatetaan liigan sarjamääräyksiä. Liitto ja liiga yhdessä voivat määrätä liigakarsinnassa sovellettavaksi markkinointiin, tiedottamiseen ja tilastoimiseen liittyen liigassa noudatettavia toimintatapoja.

Tarkemmat sarjakohtaiset määräykset hyväksytään Kilpailuryhmässä sarjojen joukkuemäärien varmistuttua ja ne julkaistaan liiton nettisivuilla.

4.2 Miesten 4-sarja

Sarjan joukkueet on jaettu lohkoihin, joissa pelataan alueiden laatima otteluohjelma. Putoamisista 5-sarjaan päättää alue.

4.3 Miesten 5-sarja

Sarjan joukkueet on jaettu lohkoihin, joissa pelataan alueiden laatima otteluohjelma. Noususta 4-sarjaan päättää alueet.

4.4 Naisten 3-sarja

Sarjan joukkueet on jaettu lohkoihin, joissa pelataan alueiden laatima otteluohjelma. Lohkovoittajilla on nousuoikeus 2-sarjaan. Putoamisista 4-sarjaan päättää alue.

4.5 Naisten 4-sarja

Sarjan joukkueet on jaettu lohkoihin, joissa pelataan alueiden laatima otteluohjelma. Noususta 3-sarjaan päättää alue.

4.6 Nousuilmoitukset

Nousijat alueiden sarjoista on ilmoitettava Liittoon tulosten yhteydessä 20.4.2016 mennessä.

4.7 Putoamisen periaatesääntö

Kun joukkue luopuu tai poistetaan sarjasta tai lohkokosta, se katsotaan putoavaksi joukkueeksi. Jokaisesta lohkokosta loppuun asti mukana olleista joukkueista putoaa kuitenkin lohkon heikoin joukkue, vaikka putoavien joukkueiden sarjamääräysten mukainen kiintiö olisi jo täynnä.

Jos joukkue luopuu pelaamalla saavuttamastaan sarjapaikasta sarjan päättymisen jälkeen, Kilpailuryhmä voi täyttää tämän sarjapaikan liittoon toimitettujen sarjapaikkahakemusten perusteella.

4.8 Sarjapaikan hakeminen

Sarjapaikastaan luopuva joukkue voi hakea seuraavaksi sarjakaudeksi sarjapaikkaa pelaamalla saavuttamaansa sarjatasoa alemmalta sarjatasolta.

Sarjapaikastaan luopuvan seuran sarjapaikka voidaan antaa edellä määrätyn mukaan määräytyvälle joukkueelle tai muulle seuralle, mihin merkittävä osa vanhan joukkueen pelaajista siirtyy, ja joka olennaisilta osiltaan jatkaa vanhan seuran kilpailutoimintaa kyseisellä sarjatasolla.

Jälkimmäisessä tapauksessa vanha seura voi saada sarjapaikan alemmilta sarjatasoilta.

Liiton 1-3- sarjoihin voidaan tehdä sarjapaikkahakemus ennen virallista sarjoihin ilmoittautumispäivää Liiton internet-sivuilta löytyvällä sarjapaikkahakemuksella siinä annettujen ohjeiden mukaisesti. Liitto voi tarvittaessa ilmoittaa mahdollisuudesta sarjapaikkahakemusten tekoon erikseen nimettyihin sarjoihin / lohkoihin virallisen ilmoittautumispäivän jälkeen.

4.9 Uusintaottelu

Uusintaottelu pelataan kilpailusääntöjen 8 §:n perusteella. Uusinnan paikasta, ajankohdasta ja pelitavasta sekä erillisohjeet sarjatasoittain antaa Liiton Kilpailuryhmä (alueen järjestämissä sarjoissa alueen kilpailuryhmä) viimeistään 2 viikkoa ennen uusintaan mahdollisesti johtavan sarjavaiheen päättymistä.

Uusittavaksi määrätyn pelin kustannuksista vastaa uusinnan aiheuttanut joukkue. Kustannuksiksi tässä kohdin katsotaan tuomari- ja salikulut.

4.10 Poikkeussääntö

Lohkojen nousijoiden ja putoajien suhteen Liitolla on oikeus tehdä poikkeuksia näistä määräyksistä.

4.11 Muut määräykset

Alue voi antaa järjestämissään sarjoissa tarkentavia määräyksiä. Niiden määräysten ollessa ristiriidassa näiden sarjamääräysten kanssa, sovelletaan viimeksi mainittuja.

4.12 Sarjamaksut

Sarjamaksu on suoritettava miesten ja naisten 1-2-sarjoissa sekä miesten 3-sarjassa Liiton määräämään ilmoittautumispäivään mennessä.

Maksamatta jätetty sarjamaksu katsotaan aina sarjasta luopumiseksi, ellei seuralle ole erillisestä hakemuksesta hyväksytty lisämaksuaikaa. Lisämaksuaikaa myönnettäessä sarjamaksua korotetaan jokaiselta alkavalta kuukaudelta 10 %:lla edellisestä kuukaudesta.

Sarjasta luopumisesta määrätään erikseen näiden sarjamääräysten mukainen seuraamus.

5. LUOVUTUS

5.1 Sarjapaikan menetys

Joukkueen luovuttaessa sille määrätyn ottelun, se menettää sarjapaikkansa ja sen ottelut mitätöidään. Sarjapaikan menettämällä tarkoitetaan sen paikan menettämistä, joka joukkueella on luovutushetkellä seuraavaksi sarjakaudeksi varmistettuna.

Miesten 1- ja 5- ja naisten 1- ja 4-sarjatasoilla joukkueen ollessa pakottavista syistä estynyt pelaamasta ottelua sovittuna aikana, sarjanvalvoja määrää ensisijaisesti uuden otteluaajan ottaen huomioon ottelun toisenkin osapuolen edut.

Erikseen sarjanoususta ja siitä putoamisesta pelattaessa joukkueilla on oikeus ilman luopumisseuraamuksia olla pelaamatta ilmoittamalla siitä liittoon ennen runkosarjan viimeistä peliä tai välittömästi uusintaottelutilanteen synnyttyä.

Karsinnoissa tai karsintoihin sarjapaikan saaneen luopuessa paikastaan, sitä voidaan tarjota 2-3 sarjoissa karsinnoissa omassa lohossa seuraavaksi sijoittuneelle ja 1-sarjoissa sarjatasolla seuraavaksi sijoittuneelle.

5.2 Luopumissakko

Seuran, jonka joukkue on luopunut sarjasta, on suoritettava luopumissakko, joka on puolet sarjamaksusta. Miesten 4- ja 5- ja naisten 3- ja 4-sarjoissa luopumissakko suoritetaan alueelle ja muissa sarjoissa Liitolle. Seura ei ole oikeutettu osallistumaan millään joukkueella Liiton sarjoihin ennen luopumissakon suorittamista.

Miesten ja naisten 1- ja 2-sarjoissa ja miesten 3-sarjassa ei luopumissakkoa tarvitse suorittaa, jos seura on ennen Liiton vuosittain erikseen määräämää ilmoittautumisaikaa kirjallisesti ilmoittanut luopuvansa sarjapaikastaan. Miesten 4- ja 5-sarjoissa sekä naisten 3- ja 4-sarjoissa luopumissakkoa ei tarvitse suorittaa, jos seura on kirjallisesti ilmoittanut luopuvansa sarjapaikastaan alueen ilmoittamaan päivämäärään mennessä. Maksettua ilmoittautumismaksua ei luopumistapauksessa palauteta.

5.3 Ottelusta myöhästyminen (Kilpailusääntöjen 9 §:n tulkinta)

Päteväksi syyksi myöhästymiseen katsotaan mm. matkalla sattunut onnettomuus. Myöhästyvän joukkueen on pyrittävä ilmoittamaan tilanne ottelupaikalle ennen ottelun alkamisajankohtaa. Ottelu on pyrittävä pelaamaan myöhästyneenäkin vielä samana päivänä, mikäli se suinkin on mahdollista.

Ratkaisun tekee ottelun päätuomari.

6. OTTELUVARUSTEET

6.1 Ottelupöytäkirja

Mestaruusliigassa ja 1-sarjassa ottelupöytäkirjana käytetään Suomen Lentopalloliiton virallista isoa pöytäkirjaa, joka täytetään kolmena kappaleena. Miesten ja naisten 2-sarjassa sekä miesten 3-sarjassa voidaan käyttää myös ns. pientä virallista pöytäkirjaa, joka täytetään kolmena kappaleena. Miesten 4- ja 5-sarjassa sekä naisten 3- ja 4-sarjassa käytetään Liiton vahvistamaa pöytäkirjakorttia.

6.2 Aloitusjärjestyslipuke

Järjestävän seuran on huolehdittava siitä, että aloitusjärjestyslipukkeita on ottelupaikalla myös vieraillevaa joukkuetta varten. Aloitusjärjestyslipukkeita käytetään, kun ottelussa on kaksi tuomaria (mestaruusliiga, miesten ja naisten 1-sarja sekä miesten 2- ja 3-sarja.)

Päävalmentajan antama kuitattu aloitusjärjestyslipuke on kiistan sattuessa ratkaiseva.

6.3 Pelipallo (listaa voidaan täydentää ”reaaliajassa”)

Ottelun päätuomari valitsee pelipallon/-pallot kotijoukkueen käytettäväksi asettamista, sääntöjen mukaisista palloista.

Lentopalloliiton sarjoissa voidaan pelipalloina käyttää seuraavia pelipalloja:

Mestaruusliiga

MIKASA MVA-200

1-sarjat – 5 sarjat

FIVB:n hyväksymistä värillisistä palloista:

MIKASA MVA-200
MIKASA MVP-200
MOLTEN IV58LC
GALA BV 5091 L/S
PENALTY PRO 7.0

Muut sarjat

Edelliset sekä
FIVB:n hyväksymät muut pallot, joiden valmistaja on

MIKASA
MOLTEN
GALA
PENALTY

Sekä liiton itse hyväksymät seuraavat pallot:

RUCANOR VB 7500
RUCANOR VB 8000
ERREA T0090 AIR MATCH

Kaikissa sarjoissa suositellaan käytettäväksi värillisiä palloja. Lentopalloliitto voi tarvittaessa täydentää hyväksytyjen pallojen listaa. Päivitetty lista FIVB:n ja Liiton hyväksymistä palloista on nähtävillä liiton www-sivuilla.

Järjestävä seura on velvollinen hankkimaan ottelupaikalle ilmanpainemittarin.

6.3.1 Pallomainos

Pelipalloissa saa olla mainos kahdessa pallon vastakkaisilla puolilla olevissa lohkoissa. Mainoksen tulee olla samanvärisen pallon kanssa. Mainokset eivät saa muuttaa pallon pinnan ominaisuuksia. Tuomarit valvovat, että pallojen mainokset ovat ohjeiden mukaiset.

6.3.2 Kolmen pallon järjestelmä

Miesten ja naisten 1-sarjassa käytetään kolmen pallon järjestelmää. Haettaessa oikeutta käyttää sarjamääräysten 6.5.2 mukaisesti alamittaista salia, voidaan samassa yhteydessä hakemuksesta myöntää oikeus yhden pallon käyttöön. Muissa sarjoissa käytetään kolmen pallon järjestelmää, vain jos joukkueet siitä keskenään sopivat. Erotuomarin on todettava pallot ominaisuuksiltaan samanlaisiksi.

6.4 Numerokilvet

Miesten ja naisten 1-sarjassa tulee ottelupaikalla olla kaksi numerokilpisarjaa. Numeroiden korkeuden tulee olla 15 cm ja leveyden 2 cm ja niiden tulee erottua selvästi taustasta. Numerokilpiä käytetään pelaajavaihtoja suoritettaessa. Mikäli käytetään numeroita, jotka poikkeavat luvuista 1-18, joukkueen on itse toimitettava pelipaikalle käytettävä numerokilpi.

7. OTTELUN JÄRJESTÄMINEN

7.1 Ottelujärjestelyt ja viranomaisilmoitukset

Otteluohjelmassa ensiksi mainittu seura (turnauksissa paikkakunnan seura) vastaa kokonaan ottelun järjestelyistä. Ottelusta on tehtävä kulloisenkin voimassaolevan lainsäädännön mukaiset viranomaisilmoitukset. Paikkakunnan lehdistö on kutsuttava seuraamaan ottelua. Annettuja määräaikoja on noudatettava.

7.2 Ottelut

7.2.1 Ottelujen ajankohdat (ei koske Mestaruusliigaa)

Yksittäisissä otteluissa lauantain ja sunnuntain ottelut voivat alkaa aikaisintaan klo 11:00, jos vierailevan joukkueen matka on yli 100 km yhteen suuntaan. Lauantain ja sunnuntain yksittäiset ottelut tulee aloittaa viimeistään klo 16:00, jos vierailevan joukkueen matka on yli 400 km yhteen suuntaan.

Sarjoissa, joissa pelataan otteluita turnausmuotoisesti, voidaan poiketa edellä mainituista ajoista.

Mikäli joukkueet eivät kykene sopimaan otteluajoista, arkiottelut aloitetaan aikaisintaan klo 19.00. Jos vierailevan joukkueen matka on yli 100 km yhteen suuntaan, voidaan ottelu aloittaa vastaavasti aikaisintaan klo 20.00. Mikäli joukkueet eivät kykene sopimaan arkipäivän otteluajasta, ottelu on pelattava lauantaina tai sunnuntaina joukkueiden välisen etäisyyden ollessa yli 100 km.

7.2.2 Otteluolosuhteiden tasapuolisuus

Ottelujen alkamisajankohdat ja järjestelyt on järjestettävä mahdollisuuksien mukaan niin, etteivät joukkueet joudu (esim. pitkistä matkoista aiheutuvien rasitusten vuoksi) keskenään olennaisesti erilaiseen asemaan.

7.3 Ottelusta ilmoittaminen

7.3.1 Ilmoittaminen vastustajalle

Vierailevan seuran joukkueen yhdyshenkilön on saatava tieto ottelusta viimeistään 7 päivää ennen ottelua, ellei otteluaika ja -paikka käy ilmi Liiton tai alueen internet-sivuilta. Kotijoukkueen velvollisuus on seurata, että internet-sivujen tiedot ovat oikein.

7.3.2 Ilmoitukset erotuomareille ja rajatuomareille

Erotuomareiden ja rajatuomareiden on saatava tieto ottelusta viimeistään 7 päivää ennen ottelua, ellei otteluaika ja -paikka käy ilmi Liiton tai alueen internetissä olevilta tulospalvelusivuilta.

Kaikkien Liiton sarjojen runkosarjoissa kahden ensimmäisen kierroksen osalta, jatko- ja loppusarjoissa sekä pudotuspeleissä ottelun aika ja paikka on ilmoitettava **kotijoukkueen toimesta** erotuomareille ja rajatuomareille jos otteluohjelman julkaisemisesta liiton tulospalvelun nettisivuille ottelun alkamishetkeen on vähemmän kuin 7 päivää.

Ilmoitus kaikille osapuolille on tehtävä aina, kun ottelua on siirretty alkuperäisestä ajankohdasta tai paikasta toiseen.

Ilmoitus on tehtävä ensisijaisesti puhelimitse puheluna, sähköpostina tai tekstiviestinä. Jos ilmoitus jätetään jonkun muun välittäväksi ja jos erotuomari tai rajatuomari selvittää, ettei tietoa ole saanut, voidaan ilmoituksen tekijän katsoa laiminlyöneen ilmoituksensa. Jos erotuomaria tai rajatuomaria ei tavoiteta puhelimitse, on ilmoitus lähetettävä kirjeitse.

Erotuomareiden ja rajatuomarien on vahvistettava välittömästi ilmoituksen saatuaan joko puhelimitse puheluna, sähköpostitse tai tekstiviestinä tai kirjeitse saapumisensa. Jos järjestävä seura ei tavoita otteluun määrättyä erotuomaria tai rajatuomaria, sen on otettava yhteys ao. erotuomarinimeäjänsä sijaisen nimeämiseksi. Erotuomarin vaihtuminen on järjestävän seuran saatettava viipymättä vastustajan tietoon.

7.4 Ottelupaikka

Miesten ja naisten 1-sarjoissa sekä liigakarsinnassa pelialueen tulee olla 34 m x 15 m ja korkeuden vähintään 7 m.

Muissa sarjoissa pelialueen tulee olla 34-24 m x 15-13 m ja korkeuden vähintään 7 m.

Aloituskäytävän käyttö on kielletty. Liitto voi kuitenkin painavista taloudellisista syistä myöntää luvan poiketa ensimmäisessä kappaleessa tarkoitetusta pelialueen koosta. Poikkeuslupaa haettaessa on esitettävä perusteellinen selvitys hakemuksen perusteista.

7.4.1 Vähimmäisvaatimukset salin koolle

Muissa sarjoissa on käytettävä edellä määrätty mitat täyttävää salia, jonka puuttuessa voidaan hyväksyä seuraavat, esteistä vapaat mitat (pituus,leveys,korkeus):

• M2-sarjassa ja A-B-C-nuorten SM-sarja	22 x 12 x 6 m
• M3- ja N2-sarjassa, D-nuorten (6vs6) sekä M/N 35 – 45 sarjoissa	20 x 12 x 6 m
• M4- ja N3-sarjassa ja M/N50 – 84 sarjoissa	19 x 10 x 5,5 m
• M5- ja N4-sarjassa	18 x 9 x 5 m
• D-, E- ja F-sarjoissa	15 x 8 x 5 m

Käyttämänsä salin mitat joukkueen on ilmoitettava sarjailmoittautumisen yhteydessä. Ottelut on pelattava Liitolle ilmoitetussa salissa ja ilmoitettujen mittojen mukaisella pelialueella. Liitto voi perustellusta hakemuksesta myöntää luvan ottelun pelaamiselle myös muussa, vaadittavat mitat täyttävässä salissa. Nuorten sarjajaois voi myöntää turnauksia alamittaisiin saleihin turnausten ottelumäärien noustessa kohtuuttomiksi.

7.4.2 Alamittainen sali

Jos mitat täyttävää salia ei paikkakunnalta tai sen läheisyydestä ole saatavissa, Liitto voi hakemuksesta myöntää oikeuden käyttää alamittaista salia. 1-sarjaan myönnetty poikkeuslupa ei ole voimassa liigakarsinnassa.

Mikäli alamittaisen salin vapaa-alue päädyissä on vähemmän kuin 2 m, tulee ottelun päätuomarin ja joukkueiden kapteenien arvonnassa yhteydessä sopia käytännöistä aloitussyötön suhteen (voiko aloitussyöttäjän jalka tai jalat olla syötön aikana pelialueella).

7.4.3 Pelikentän kunto

Järjestävä seura vastaa siitä, että kentän pinta on pelisääntöjen mukaisessa kunnossa. Pelialueen lattian on oltava puhdistettuna lattian liukastusaineista.

7.4.4 Pelikentän kuivaaminen

Miesten ja naisten Mestaruusliigassa ja 1-sarjassa pelikentän kuivaaminen tulee olla järjestetty. Koko pelikentän kuivaaminen on sallittu vain aikalisien ja erätaukojen aikana. Pelikatkojen aikana ja peliä viivyttämättä, pelaajat saavat itse kuivata lattiaa, heillä pelissä mukana olevilla lattiankuivausliinoilla. Suositellaan kuitenkin käytettäväksi lattiankuivaamisvälineillä varustettuja henkilöitä.

7.4.5 Pelivälineet ja vaihtopenkki

Järjestävä seura hankkii pelivälineet. Joukkueita varten on varattava vaihtopenkit. Vaihtopenkillä saa vaihtopelaajien ja valmentajan lisäksi olla enintään kolme joukkueen jäsentä.

7.4.6 Tuomariteline ja toimintatilat

Päätuomaria varten on hankittava pelisääntöjen mukainen kunnollinen tuomariteline. Verkkotuomarille sekä kirjurille on järjestettävä riittävästi toimintatilaa.

7.4.7 Tulostaulu

Ottelupaikalla on oltava tulostaulu, josta ilmenevät ottelevat joukkueet, pelatut erät ja käynnissä olevan erän tilanne. Tulostaulu on sijoitettava siten, että valmentajilla ja verkkotuomarilla on omalta paikaltaan esteetön näkyvyys siihen.

7.4.8 Verkkovavat

Verkkovapoja on käytettävä kaikissa sarjoissa. Verkkovapojen kiinnityksestä määrätään pelisäännöissä.

7.5 Ottelusiirrot

Ottelut on pelattava sarjaohjelman ja siinä mainittujen aikojen mukaisesti. Ottelun saa siirtää vain Liiton luvalla. Ottelusiirto voidaan myöntää seuraavin perustein:

- Salivaikeudet (pelialin haltijan kirjallinen ilmoitus)
- Joukkueen jäsenten enemmistön äkillinen sairastuminen (lääkärintodistukset on liitettävä hakemukseen)
- Liiton edustustehtävät
- Liiton ja alueiden järjestämät nuorten ja veteraanien turnaukset, joihin valtaosa tai joukkueelle todistettavasti merkittävä pelaaja osallistuu
- Muut ennalta arvaamattomat painavat syyt

7.5.1 Ottelusiirtohakemus

Ottelevien seurojen on toimitettava perusteltu, kirjallinen siirtohakemus Liittoon hyvissä ajoin ennen määrättyä otteluaikaa. Miesten 4- ja 5-sarjassa sekä naisten 3- ja 4-sarjassa lupa haetaan alueelta. Siirtohakemuksessa on ilmoitettava vastustajan kanssa sovittu uusi ottelupäivä, jonka tulee olla, mikäli mahdollista, ennen ko. kierrosta.

7.5.2 Ottelusiirtomaksu

Ottelusiirto on maksuton, mikäli se tehdään viimeistään 7 vuorokautta ennen otteluohjelman mukaista, alkuperäistä otteluaikaa.

Siirroista ilmoittamatta jättäneen joukkueen on suoritettava ottelusiirtomaksu, joka on

- 50 € / siirto miesten ja naisten Mestaruusliigassa ja 1-sarjassa
- 17 € / kelloaikasiirto miesten ja naisten 1-sarjassa
- 17 € / siirto miesten ja naisten 2-sarjassa sekä miesten 3-sarjassa

Maksua ei peritä, jos ottelu siirretään Liiton järjestämän tilaisuuden vuoksi.

7.5.3 Ottelusiirron tiedottaminen

Järjestävän seuran on ilmoitettava ottelusiirrosta välittömästi sarjanhoitajalle, erotuomareille, rajatuomareille, ja lehdistölle.

7.5.4 Ottelusiirrosta aiheutuvat kustannukset

Liitto voi määrätä siirtoa hakevan joukkueen korvaamaan toiselle joukkueelle, tuomareille tai muille kilpailuissa mukana oleville aiheuttamansa taloudellisen vahingon (todelliset kulut tai vahingot). Korvattavia kuluja ovat ainakin ottelun siirrosta ja uuden ottelun tiedottamisesta aiheutuvat kulut. Vahingoista tai kuluista on korvausvelvolliselle joukkueelle pyydettyä annettava selvitys ja tositteet.

7.6 Joukkueen suuruus

Joukkueeseen voi kuulua useampiakin henkilöitä, mutta ottelussa joukkueen suuruus on enintään 17 henkilöä (12 pelaajaa, 3 valmentajaa (valmentaja ja kaksi apuvalmentajaa), huoltaja, ja mahdollinen lääkäri – toimihenkilöitä ei koskaan voi olla enempää kuin 5).

7.6.1 Liberopelaajat

Liberopelaaja

Joukkueilla on oikeus nimetä pelaajalistan (12 pelaajaa) joukosta enintään kaksi (2) liberopelaajaa. Molemmat liberopelaajat on merkittävä pöytäkirjaan ennen ottelun alkua erilliselle niitä varten varatuille riveille.

Mikäli joukkue käyttää kahta liberoa, voidaan heitä käyttää ottelukohtaisesti joko vaihtoehdon 1 tai 2 mukaisesti. Joukkue ilmoittaa ottelussa käyttämänsä tavan arvonnalla yhteydessä ottelun tuomaristolle ja kirjurille merkittäväksi pöytäkirjaan

<u>Vaihtoehto 1</u> (Liigan ja liiton erityiskäytäntö)	<u>Vaihtoehto 2</u> (Lentopallosääntöjen mukainen käytäntö)
Ennen kunkin erän alkua joukkueen valmentaja nimeää pelaavan liberopelaajan. Jos joukkueella on toinen liberopelaaja, voi hän toimia erässä normaalina kenttäpelaajana.	Joukkue voi käyttää vapaasti nimeämiään liberopelaajia lentopallosääntöjen mukaisesti. HUOM! Vain yksi libero voi olla kerrallaan kentällä

Käytettäessä vain yhtä liberoa, libero nimetään aina ottelukohtaisesti.

Liberon uudelleen nimeäminen

Sääntö 19.4.1

Libero tulee kyvyttömäksi jatkamaan peliä, jos hän loukkaantuu, sairastuu tai hänet poistetaan erästä tai ottelusta. Valmentaja voi millä syyllä tahansa tai hänen puuttuessa pelikapteeni, ilmoittaa liberon olevan kyvyttö jatkamaan peliä.

Selvennys

Jos liiton aikuisten sarjoissa pelaavalla joukkueella on seitsemän pelaajaa joista yksi nimetään liberoksi, hänen tulee pelata koko ottelu liberona. Jos kuusikon pelaaja loukkaantuu tässä tilanteessa eikä pysty jatkamaan peliä, joukkue todetaan vajaaksi ja häviää ko. ottelun (sääntö 6.4.2).

Joukkue voi nimetä kaksi liberoa vain jos pelaajia on kahdeksan tai enemmän.

7.6.2 Liberopelaajan nimeäminen A- ja B-nuorten sekä veteraanien sarjoissa

Otteluissa voi käyttää eräkohtaista liberoa. Liberoita ei tarvitse merkitä pelaajaluetteloon etukäteen. Mikäli joukkueella on vähintään seitsemän pelaajaa, se voi valita näistä vaikka jokaiseen erään erikseen yhden liberopelaajan. Seuraaviin eriin aina ennen erän alkua joukkue voi vaihtaa uuden pelaavan liberon. Libero merkitään pöytäkirjaan siten, että pelaajan nimen perään merkitään ennen kunkin erän alkua missä erässä hän pelaa liberaana (esim. L1, L2, L3).

Selvennys

Jos joukkueella on seitsemän pelaajaa ja aloituskuusikon pelaaja loukkaantuu, joukkue häviää vain kyseisen erän. Seuraavassa erässä joukkue pelaa jäljellä olevilla kuudella pelaajalla normaalisti.

7.7 Pelaajien varusteet

Lentopallon pelin sääntöjen mukaisesti pelipaidat on numeroitava. Numeroiden on oltava kokonaislukuja. Säännöissä määrätyn lisäksi joukkueitten varusteiden on vastattava niitä määräyksiä, jotka salin haltija on antanut.

7.8 Tautot

7.8.1 Erien väliset tauot

Erien välinen tauko on 3 minuuttia. Tauon pituutta voidaan lyhentää, jos tuomarit, kirjuri ja joukkueet ovat valmiita aloittamaan erän. Taukojen järjestäytymisohjeet on kirjoitettu sarjamääräysten kohtaan 20.

7.8.2 Mainos- ja ohjelmatauko

Ottelun toisen ja kolmannen erän välissä järjestävä seura voi sääntömääräisen tauon sijasta halutessaan käyttää enintään 7 minuutin pituisen mainos- tai ohjelmatauon. Tämän tauon jälkeen joukkueilla on normaali kolmen minuutin erätauo. Järjestävän seuran on ilmoitettava ylimääräisen tauon pitämisestä ottelun erotuomareille ja vierailevalle joukkueelle viimeistään arvonnän yhteydessä.

7.9 Videointi ja radiointi

Järjestävän seuran on sallittava vierailevan seuran tallentaa ottelu omaan käyttöön. Tätä varten tulee pyrkiä osoittamaan paikka, jossa tallentaminen voi tapahtua ottelua haittaamatta.

Muiden kuin vierailevan seuran oikeus tallentaa ottelua edellyttää järjestävän seuran nimenomaista lupaa. Radiointi on sallittava aina.

7.10 Karsintaottelut

Karsintaotteluissa, joissa pelaa ylemmän ja alemman sarjatason joukkueita, noudatetaan kaikilta osin ylemmän sarjatason sarjamääräyksiä. Tämä koskee myös erotuomareita, rajatuomareita ja tuomitsemislinjaa koskevia sarjatason määräyksiä.

7.11 Maksuton sisäänpääsy

Maksuttomaan sisäänpääsyyn kaikkiin Liiton sarjaotteluihin, Mestaruusliigan runkosarjan otteluihin, alueiden ja seurojen järjestämiin lentopallo-otteluihin oikeuttavat seuraavat henkilö- ja vapaakortit:

- Yleispääsykortti
- Kv. erotuomarikortti
- Vapaakortti

- Suomen valmentajat ry:n jäsenkortti
- Erotuomarikortti
- Henkilökuntakortti
- Yhteistyökumppanikortti

Mestaruusliigan pudotuspeleihin ja finaaleihin maksuttomaan sisäänpääsyyn oikeuttavat:

- Yleispääsykortti
- Kv. erotuomarikortti
- Erotuomarikortti
- Henkilökuntakortti
- Yhteistyökumppanikortti

Suomessa liiton tai seurojen järjestämiin maaotteluihin ja arvokilpailuihin maksuttomaan sisäänpääsyyn oikeuttavat:

- Yleispääsykortti
- Kv.tuomarikortti
- Henkilökuntakortti
- Yhteistyökumppanikortti

Kaikkien eri vapaakortin haltijoiden on tarvittaessa todistettava henkilöllisyytensä.

7.11.1 Muut kortit

Muiden järjestöjen ja kuntien kutsu- ja vapaakorttien kelpoisuudesta päättää järjestävä seura.

8. EROTUOMARIT JA TOIMITSIJAT

8.1 Erotuomarit

Lisenssin lunastamalla erotuomari sitoutuu noudattamaan Kansainvälisen Lentopalloliiton virallisia pelisääntöjä, Suomen Lentopalloliiton kilpailusääntöjä, sarjamääräyksiä ja erotuomareiden eettisiä periaatteita. Eri lisenssivaihtoehdot kaudella 2015-2016:

<u>Lisenssi</u>	<u>Kenelle</u>	<u>Lisenssi ilman vakuutusta</u>
Liigatuomari	Erotuomariryhmän vuosittain erikseen nimeämät miesten ja naisten liigaa viheltävät tuomarit.	163
Pääsarjatuomari	Erotuomariryhmän vuosittain erikseen nimeämät miesten 1-sarjaa ja tarvittaessa naisten liigaa viheltävät tuomarit.	137
I-luokan tuomari	Naisten 1-sarja ja M1 -sarjan verkko tuomaritehtävät ja sitä alempien sarjojen vihellykset.	110
II-luokan tuomari	N1-sarjojen verkkotuomaritehtävät ja sitä alempien tasojen vihellykset.	83
III-luokan tuomari *)	M2-sarjojen verkkotuomaritehtävät ja sitä alempien tasojen vihellykset sekä oman seuransa rajatuomaritehtävät muilla kuin liigatasolla.	55
Nuorisotuomari (C-A juniorit)	Yli 15-vuotias nuorisotuomari saa viheltää N3-sarjan ja sitä alemman tason vihellykset. Alle 15-vuotias nuorisotuomari saa viheltää oman ja sitä alemman sarjatason otteluissa.	25

Kaikkiin tuomarilisensseihin sisältyy oikeus tuomaritehtäviin, Kiila-lehden vuosikerta ja vapaa sisäänpääsy sarjamääräysten mukaisin rajoituksin sarja- ja Cup-otteluihin.

Erotuomarilisenssin yhteyteen voi ostaa 20 €:n hintaisen vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen.

8.1.1 Erotuomaritasot

Kts. Yleiset nimeämishjeet, liite 1 ja nimeämistaulukko, Liite 2

8.1.2 Erotuomarimäärät

Kts. Yleiset nimeämishjeet, liite 1 ja nimeämistaulukko, Liite 2

8.1.3 Erotuomarin nimeäminen

Kts. Yleiset nimeämishjeet, liite 1

8.1.4 Erotuomarivaihdokset

Kts. Yleiset nimeämishjeet, liite 1

8.1.5 Erotuomariasu

Pääsarjatuomarit käyttävät ETR:n määräämiä tuomariasuja. Erotuomariasu I-, II- ja III-luokan erotuomareilla on pakollisena ETR:n hyväksymä harmaa erotuomaripaita ja tummansiniset suorat housut (valkoiset tossut ja vyö).

8.1.6 Erotuomarin esteellisyys

Yläsarjoissa, nimeämistaulukon mukaisesti, erotuomari on vuoden kuluttua seurasiirrostaan esteetön toimimaan päätuomarina lähtöseuransa otteluissa. Seurasiirrolla tarkoitetaan siirtymistä lentopalloseurasta toiseen. Jos erotuomari eroaa seurasta liittymättä toiseen seuraan, on hänen saatava lähtöseuralta todistus eroamisestaan ja esitettävä se pyydetessä alueen erotuomarikouluttajalle. Tällöinkin esteellisyys kestää vuoden. Jos erotuomari toimii seuran minkä tahansa joukkueen valmentajana, huoltajana tai joukkueen johtajana, vaikka hän ei olekaan ao. seuran jäsen, hän on esteellinen toimimaan päätuomarina tämän seuran sarjaotteluissa. Tuomarin erotessa edellä tarkoitettua tehtävästä, on hänen esitettävä siitä pyydetessä selvitys alueen erotuomarikouluttajalle. Esteellisyys kestää tällöinkin vuoden. Tuomari voi toimia verkkotuomarina oman seuransa otteluissa 2- ja sitä alemmissa sarjoissa.

Tästä poikkeuksena Kuortaneen valmennuskeskuksen 1- ja 2-sarjaotteluiden tuomaroinnit, jotka voidaan hoitaa valmennuskeskuksen omilla tuomarikoulutuksen käyneillä urheilijoilla. Mikäli tämä ei päällekkäisyyksien vuoksi ole mahdollista, tuomaroinnissa käytetään aluekouluttajan nimeämiä tuomareita.

Kuortaneen valmennuskeskuksen liigaotteluiden tuomaroinnit voivat myös olla erotuomareiden luokkakorotustilaisuuksia. Näistä otteluista ei makseta tuomaripalkkiota eikä matkakuluja. Lentopalloliitto maksaa luokkakorotuksen näytön vastaanottavan tarkkailijan matka- ja majoituskulut.

8.2 Rajatuomarit

Miesten ja naisten 1-sarjassa on rajatuomareilla, jotka alueiden erotuomarikouluttajat nimeävät, oltava voimassa oleva erotuomarikortti. Näille ja alemmille sarjatasoille voidaan nimetä seurojen omia tuomareita. Miesten 2-5-sarjoissa ja naisten 2-4-sarjoissa on järjestävän seuran hankittava kaksi rajatuomaria. Heillä tulisi olla voimassa oleva erotuomarikortti. Rajatuomarin alaikäraja on 15 vuotta.

I-tulkintalinjan otteluissa rajatuomarilla tulee olla virallinen erotuomariasu. Mikäli tehtävään nimetty rajatuomari laiminlyö velvollisuutensa, Liitto voi määrätä hänet maksamaan sarjamääräysten rikkomisesta sakkoa 17 € tai peruuttaa hänen erotuomarikorttinsa. Jos järjestävä seura ei miesten 2-4-sarjoissa ja naisten

2-3-sarjoissa ole asettanut otteluun rajatuomareita, on ottelun erotuomareilla oikeus saada ylimääräisenä korvauksena 17,00 €.

8.3 Pallopojat tai tytöt

Kolmen pallon järjestelmässä on käytettävä kuutta tehtävästään hyvin suoriutuvaa pallopoikaa tai tyttöä ja heillä pitää olla yhdenmukainen asu.

8.4 Toimitsijat

Järjestävä seura on velvollinen hankkimaan otteluihin tarvittavat toimitsijat, kuten kirjurin ja tulostaulun hoitajan sekä tarpeelliset järjestysmiehet.

Järjestävä seura on velvollinen hankkimaan neljä lattiankuivaajaa sarjoissa, joissa on kolmen pallon järjestelmä. Muissa sarjoissa lattiankuivaajat voivat olla vapaana olevia pallopoikia tai tyttöjä. Erotuomari on velvollinen aloittamaan ottelun, vaikkei järjestävä seura ole hankkinut mainittuja toimitsijoita, tästä tuomarin on tehtävä merkintä pöytäkirjaan.

9. OSANOTTAJIEN KÄYTTÄYTYMINEN, EETTISET VAATIMUKSET SEKÄ MUUT RANGAISTUKSET OTTELUN JÄLKEEN

Kilpailuun osaaottavien (joukkueen jäsenten) käyttäytymisestä annetut pelisäännöt ovat kansainvälisten pelisääntöjen luvussa 7 (20 ja 21 säännöt) .

Vastaavasti kaikkien kilpailuun osaaottavien käytöstä voidaan arvioida liiton kilpailusääntöjen 32 §:ssä mainittujen periaatteiden ja erityisesti 32f §:ssä mainittujen lentopallon ja urheilun eettisten periaatteiden ja vaatimusten mukaan.

Pelaaja, valmentaja tai joukkueen jäsen, joka on käyttäytymisrikkomuksen vuoksi suljettu pelistä koko ottelun ajaksi, samoin kuin pelaaja, valmentaja tai joukkueen jäsen, joka heti ottelun päättymisen jälkeen on syyllistynyt sellaiseen käyttäytymisrikkomukseen, joka ottelun aikana olisi johtanut sulkemiseen pelistä koko ottelun ajaksi, ei saa pelata tai toimia osallisena virallisissa otteluissa ennen kuin Liitto on päättänyt mahdollisesta rangaistuksesta.

Päätuomarin on merkittävä päätöksensä pelaajan ko. henkilön sulkemisesta koko ottelun ajaksi pöytäkirjan kaikkiin kappaleisiin ja tehtävä siitä yksityiskohtainen selvitys Liittoon sekä muistutettava ao. henkilöä antamaan tapauksesta oma selvityksensä joko heti ottelupöytäkirjan yhteydessä tai viimeistään kahden päivän kuluessa Liittoon. Asia ratkaistaan, vaikka henkilö ei antaisikaan selvitystään.

Lievimmissä rangaistuksissa ottelun jälkeen toimitaan kuten edellä, mutta poikkeuksena pelaaja saa pelata seuraavissa otteluissa ja mahdollinen rangaistus toteutetaan päätöksen mukaisesti.

Kaikissa näiden sarjamääräysten alaisissa peleissä tapahtuvat käyttäytymisrikkomukset käsitellään liiton sääntöryhmässä. Mikäli rikkeet tapahtuvat alueen järjestämissä sarjoissa, tulee ko. alueen sarjanhoitajan tuoda ne liiton kilpailutoimiston tietoon, jossa valmistellaan esitykset sääntöryhmälle.

10. PELAAJALUETTELOINTI JA KILPAILUSÄÄNTÖJÄ TÄYDENTÄVÄT SEURASIIRTOMÄÄRÄYKSET

10.1 Rekisteröidyt seurat

Miesten Mestaruusliigassa, 1-, 2-, 3-, 4- ja 5- sarjassa sekä naisten Mestaruusliigassa, 1-, 2-, 3- ja 4-sarjassa pelaajat on luetteloitava. Luettelointi suoritetaan verkkomaksupalvelun kautta Liiton ennen sarjakauden alkua seuroille toimittamien ohjeiden mukaisesti, jolloin samassa yhteydessä pelaajan henkilötietojen päivitys tapahtuu automaattisesti.

Jos urheilijan ja urheiluseuran välillä on sovittu, että urheilija saa urheilemisesta kalenterivuodessa tai pelikaudessa veronalaista palkkiota vähintään urheilijoiden eläketurvan ja tapaturmaturvan järjestämisestä

annetussa asetuksessa säädetyn määrän, seuran on järjestettävä hänelle vakuutuksella eläke- ja tapaturmaturva edellä mainitun asetuksen mukaisesti. (tämä vakuutus korvaa lisenssivakuutuksen)

Eri lisenssivaihtoehdot kaudella 2015-2016:

Aikuisten sarjoissa ei ole vakuutuspakkoa.

Aikuispelaajien osalta liitto ei edellytä omaa tai lisenssiin liittyvää vakuutusta. Pohjola tarjoaa edelleen lisenssiin liittyvän vakuutuksen ja sen voi ostaa lentopalloliiton internet sivuilta löytyvien ohjeiden mukaisesti.

Nuorten pelaajien maksu määräytyy SYNTYMÄVUODEN, ei sarjatason mukaan, lukuun ottamatta A-nuoria, jotka lunastavat sarjatasonsa mukaisen lisenssin. Sitä nuoremmissa sarjoissa pelaajat lunastavat syntymävuotensa edellyttämän lisenssin. Mikäli A-nuori pelaa vain oman ikäluokkansa pelejä hän lunastaa A-3 -lisenssin.

B- F-NUORTEN SARJOISSA ON VAKUUTTAMISPAKKO

<u>Lisenssi</u>	<u>Kenelle</u>	<u>Hinta</u>
A-1 lisenssi	Miesten ja naisten Mestaruusliiga ja 1-sarja	Lisenssi 132 € Vakuutus 430 €
A-2 lisenssi	Miesten ja naisten 2-sarja	Lisenssi 109 € Vakuutus 155 €
A-3 lisenssi	Miesten 3- ja 4-sarja	Lisenssi 80 € Vakuutus 95 €
A-4 lisenssi lisenssin osuus	Naisten 3 - ja 4-sarja	Lisenssi 42 € Vakuutus 25 €
BN-nuoret	1999-2000 syntyneille	Lisenssi 71 € Pohjolan vakuutus 85 €
CN-lisenssi	2001-2002 syntyneille	Lisenssi 69 € Pohjolan vakuutus 50 €
Minilisenssi / D- ja E-juniorit	2003-2006 syntyneille	Lisenssi 56 € Pohjolan vakuutus 19 €
F-Lisenssi	2007 – 2008 syntyneille	Lisenssi 33 € Pohjolan vakuutus 17 €
VETERAANILISENSSI	Ainostaan sarjoissa M 35 - 65 ja N 35 -55 pelaaville pelaajille Miesten 5-sarja, naisten 3-4-sarja, alueiden järjestämät kilpasarjat	Lisenssi 58 € Vakuutus 18 €

Lisenssi sisältää Kiila-lehden vuosikerran ja alennukset ottelutapahtumiin.

Lisenssimaksuun kuuluva **vakuutus astuu voimaan maksupäivänä klo 24.00.**

Pelaajalisenssi ja olterikortti oikeuttavat alennettuun sisäänpääsymaksuun kaikissa sarjaotteluissa seuraavasti:

<u>Lipun hinta</u>	<u>Alennus</u>	<u>Lipun hinta</u>	<u>Alennus</u>
2 €	- 0,50 €	10 € tai alle	- 2,00 €
7 € tai alle	- 1,00 €	yli 10 €	- 3,00 €

10.2 Puulaaki/harrastejoukkueet

Alueet voivat tarkoituksenmukaisen lohkojaon ja otteluohjelman aikaansaamiseksi hyväksyä miesten 5- ja naisten 4-sarjaan myös ns. puulaaki- ja harrastejoukkueita.

Niissä saa pelata sarjan aikana yksi luetteloitu pelaaja, ei kuitenkaan miesten Mestaruusliigaan, 1- tai 2-sarjaan eikä naisten Mestaruusliigaan tai 1-sarjaan luetteloitu pelaaja. Käytettäessä luetteloitua pelaajaa hänen nimensä on ilmoitettava joukkueen sarjailmoittautumisen yhteydessä tai viimeistään sen ottelun jälkeen, jossa mainittu pelaaja on pelannut ensimmäisen kerran joukkueessa. Ilmoittaminen tapahtuu merkitsemällä pöytäkirjakorttiin pelaajan nimen viereen R-kirjain. Sellaisella rekisteröimättömällä joukkueella, joka on muodostettu vastoin pelaajasiirto- tai luettelointimääräysten tarkoitusta, ei ole oikeutta nousuun.

10.3 Luetteloinnin tarkistus ja menettelytapa pelaajaluettelointitulosten / maksukuitin puuttuessa ja menettelytapa pelaajan nimen puuttuessa pöytäkirjan pelaajaluettelosta

Pelaajalla, joka näiden sarjamääräysten mukaan on luetteloitava tai ko. joukkueen edustajalla tulee olla jokaisessa sarjaottelussa mukanaan ajantasainen pelaajaluettelointitulos, maksukuitti tai muu liiton hyväksymä todiste pelaajalisenssin maksamisesta.

Pelaajaluettelointi voidaan tarkistaa myös Liiton erikseen toimittamasta luettelointilomakkeesta. Ennen jokaista sarjaottelua on erotuomarin ja joukkueiden kapteenien yhdessä tarkistettava, että ottelupöytäkirjaan merkityllä pelaajalla on voimassaoleva pelaajalisenssi ja tehtävä siitä merkintä ottelupöytäkirjan huomautussarakkeeseen. Pelaajan voimassa olevien lisenssitietojen puuttumisesta erotuomarin on aina tehtävä merkintä ottelupöytäkirjan huomautussarakkeeseen ja muistutettava ao. pelaajaa pelaajaluetteloinnin laiminlyönnin johdosta ottamaan yhteyttä Liittoon heti seuraavana arkipäivänä.

Mikäli yhden tai useamman joukkueen pelaajan nimi puuttuu pelaajaluettelointitulosteesta tai maksukuittia ei esitetä, voidaan ottelupaikalle saapunut pelaaja tai pelaajat joukkueen kapteenin tai valmentajan vaatimuksesta merkitä ottelupöytäkirjaan ja sallia hänen pelaavan ehdolla, että hänen tulee kyseistä ottelua seuraavan kahden arkipäivän kuluessa toimittaa Liiton toimistoon selvitys maksetusta ja otteluhetkellä voimassa olleesta pelaajalisenssistä. Jos selvitystä ei toimistoajan kuluessa ole toimitettu Liittoon, katsotaan pelaaja edustuskelvottomaksi ottelussa ja joukkue tuomitaan hävinneeksi ottelu sarjamääräysten 14.1. kohdan mukaan.

Seuran pelaajaluettelointitulosteessa esiintyvä, mutta ottelun pöytäkirjasta puuttuva pelaaja voidaan joukkueen vaatimuksesta lisätä pöytäkirjaan ennen ottelun alkua ja vaatimuksen esittäneen joukkueen tulee tehdä Liitolle selvitys syistä, joiden vuoksi pelaajan puuttumista pöytäkirjasta ei sääntöjen edellyttämässä kapteenin ja valmentajan tarkistuksessa huomattu. Saadun selvityksen perusteella Liitto päättää, oliko pelaaja edustuskelpoinen pelatussa ottelussa ja päättää jatkoseuraamuksista.

Miesten ja naisten 1-sarjoissa ja niitä ylemmillä sarjatasoilla joukkueiden tulee ilmoittaa pöytäkirjaan merkittävät pelaajat erillisellä lomakkeella kirjurille viimeistään tuntia ennen ottelua.

10.4 Pelaajasiirtomääräykset (kilpailusääntöjä täydentävät osat)

Pelaajasiirtomääräykset määräaikaosineen ovat kilpailusääntöjen 18-25 §:ssä.

Kahden tai useamman seuran yhdistyessä tai muissa yhdistymiseen rinnastettavissa tapauksissa Liitto voi hakemuksesta myöntää kussakin tapauksessa kohtuulliseksi arvioitavan osittaisen vapautuksen kirjaamismaksuista.

Edustus oikeusmuutosten kirjaamismaksu on 15.5. mennessä tehdyissä muutoksissa 45 € lukuunottamatta veteraanien 2-edustusta, jonka kirjaamismaksu on 25 €.

6.5. - 31.1. tehdyissä siirroissa, kirjaamismaksu on 55 €.

Veteraanien kaksoisedustustapauksissa, joissa edustusoikeus vahvistetaan veteraanijoukkueeseen, kirjaamismaksu on 25 €. 1.2. jälkeen mutta vähintään 14 päivää ennen turnauksen ajankohtaa kirjaamismaksu on 35 €. Joukkuetta voidaan täydentää vielä tämänkin jälkeen, kisoja edeltäviin päiviin saakka mutta tällöin kirjaamismaksu on 55 €.

Pelaajan siirtyessä ulkomaille kirjaamismaksu määräytyy CEV:n siirtolaskurin mukaisesti. Ulkomaisen pelaajan siirtyessä Mestaruusliigaan kirjaamismaksu on 250 €, 1-sarjoihin 150 €, 2-sarjoihin 85 € ja muihin sarjoihin 55 €.

Nuorten sarjoissa D-nuoren siirtyessä pelaamaan C-nuoriin toiseen seuraan hänen tulee toimittaa seuraedustuksen muutos liittoon, mutta kirjaamismaksua siitä ei tarvitse suorittaa. Siirryttäessä C-nuorista saman tai ylemmän ikäluokan joukkueeseen tulee hänestä maksaa myös normaali kirjaamismaksu.

Kehityspelaajan kaksoisedustus voidaan kaudelle 2015– 2016 tehdä 1995 tai myöhemmin syntyneen pelaajan kanssa.

Pelaajasiirrot, pelaajalainat ja kaksoisedustushakemukset tulee olla perillä liitossa viimeistään 31.1.

10.4.1 Seuran sisäiset pelaajasiirrot

Seuralla on oikeus, siirtää pelaaja sarjakauden aikana alemmassa sarjassa pelaavasta joukkueesta ylemmässä sarjassa pelaavaan joukkueeseen. Pelaaja, joka kuuluu seuran alemman tai veteraanisarjan joukkueeseen, voi ko. pelikauden aikana pelata yhden ottelun oman seuransa ylemmässä sarjassa pelaavassa joukkueessa alemman sarjatason lisenssilään menettämättä oikeuttaan pelata alkuperäisessä joukkueessaan. Merkintä tästä on tehtävä pöytäkirjan huomautussarakkeeseen sisältäen pelaajan nimen ja lisenssilajin.

Tämä määräys tulee sovellettavaksi vasta, kun molemmissa ko. sarjoissa on pelattu kaksi kierrosta.

10.4.2 Farmijoukkuesopimus

Kilpailusääntöjen 21b §:ssä tarkoitettu farmijoukkuesopimus Mestaruusliigan, 1- tai 2-sarjan joukkueen kanssa tehtävä Liiton vahvistamalla lomakkeella. Lomakkeeseen tulee nimetä farmisopimuksen piiriin kuuluvat pelaajat.

Täydelliset ja allekirjoitetut farmijoukkuesopimukset on toimitettava Liiton sääntöryhmälle 30.11. mennessä ja mukaan on liitettävä tosite rekisteröintimaksun suorittamisesta. Farmijoukkuesopimuksen rekisteröintimaksu kaudelle 2015-2016 on ensimmäisen sopimuksen osalta 500 € ja sitä seuraavien osalta á 250 €. Saman seuran sisäisen farmijoukkuesopimuksen rekisteröintimaksu on 250 €.

Farmisopimuksen tultua hyväksytyä on siihen nimetyillä pelaajilla edustusoikeus emo- ja farmijoukkueessa kilpailusääntöjen mukaisin rajoituksin. Farmisopimukseen nimetyn pelaajan pelaajalisenssi määräytyy aina pelaajan emojoukkueen sarjataso mukaan.

Farmijoukkuesopimus voidaan tehdä seuraavien sarjatasoa edustavien joukkueiden välillä:

Emojoukkueen sarjataso	Farmijoukkueen sarjataso
Mestaruusliiga	1-sarja, 2-sarja
1-sarja	2-sarja

10.4.3 Lentopalloliiton valmennuskeskuksen (Kuortane) pelaajien erityiset seurasirtomääräykset

Liiton valmennuskeskuksen joukkueessa pelaavan pelaajan ("valmennuskeskuspelaaja") edustusoikeus on aikuisten sarjassa Liiton ja/tai liigan osalta kutakin sarjakautta koskevan kilpailumenetelmän mukaisesti valmennuskeskusjoukkueen ko. kilpailuun osallistumisen ajan valmennuskeskusjoukkueessa.

Valmennuskeskuspelaajalle voidaan vahvistaa kilpailusääntöjen mukaisesti aikuisten sarjassa yllä mainituksi ajaksi myös farmijoukkuesopimus tai kehityspelaajan kaksoisedustus (kilpailusäännöt 21b ja 21c §), mutta vain valmennuskeskuksen vastuuvalmentajien antaman erillisen kirjallisen suostumuksen ja puoltolausunnon perusteella. Menettely edustusoikeuden vahvistamiseksi näin tulee toteuttaa pelaajan pysyvän edustusoikeuden seuran (tässä lähtöseura) ja tuloseuran välillä muutoin kilpailusääntöjen 18-25 §:ien mukaisesti.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tänä valmennuskeskusjoukkueen kilpailuun osallistumisen aikana valmennuskeskuspelaajalla ei ole oikeutta edustaa aikuisten sarjoissa ilman edellä mainitun valmennuskeskuksen puoltolausuntoa myöskään omaa pysyvän edustusoikeuden (lähtöseura) seuraansa. Jos valmennuskeskuspelaajan halutaan edustavan lähtöseuraansa, tulee menettelyssä noudattaa soveltuvin osin kilpailusääntöjen 21b tai 21c §:ien määräyksiä (edustusoikeus tulee kirjata liitossa), mutta muutoin sovellettavia käsittelymaksuja ei tällaisen pelaajan edustusoikeuden vahvistamisen osalta peritä.

Valmennuskeskusjoukkueen kilpailuun osallistumisen jälkeen valmennuskeskuspelaajalla on aina ilman erillistä seuraedustusoikeuden muutokseen liittyvää menettelyä oikeus palata pelaamaan pysyvän edustusoikeuden seuransa joukkueeseen, joka pelaa valmennuskeskusjoukkuetta ylemmällä sarjatasolla. Jos ko. pelaajalle on vahvistettu lähtöseuraan farmi- tai kaksoisedustuksen tyyppinen edustusoikeus samalla kilpailukaudella, jatkuu pelaajan oikeus pelata samassa lähtöseuran joukkueessa tai halutessaan saman seuran korkeammalla sarjatasolla pelaavassa joukkueessa (seuran sisäinen tavanomainen siirtomahdollisuus) kilpailukauden loppuun. Valmennuskeskuspelaaja ei saa pelata aikuisten sarjoissa muussa lähtöseuran alemman sarjataso joukkueessa.

Muutoin valmennuskeskusjoukkueen kilpailuun osallistumisen jälkeen valmennuskeskuspelaajalle voidaan pysyvän edustusoikeuden seuran (lähtöseura) suostumuksella ja valmennuskeskuksen antaman kirjallisen puoltolausunnon mukaan vahvistaa aikuisten sarjoissa loppukauden voimassa oleva *poikkeuksellinen* pelaajalaina. Menettely on muutoin kilpailusääntöjen 21a §:n mukainen, mutta ko. laina voidaan vahvistaa kilpailusääntöjen mukaisen määräajan jälkeen, eikä vaatimusta samasta tai ylemmästä sarjatasosta ole pakko noudattaa (esimerkiksi valmennuskeskusjoukkueen osallistuminen liigatason kilpailuihin ei estä loppukaudeksi vahvistettavaa 1-sarjan pelaajalainaa edellyttäen, että valmennuskeskus puoltaa tällaista ratkaisua valmennuskeskuspelaajan kehittyminen ja kokonaisuus huomioiden) ja edellytyksenä on aina valmennuskeskuksen antama puoltolausunto.

Valmennuskeskuspelaajan edustusoikeudet ovat muutoin pysyvän edustusoikeuden joukkueessa (lähtöseura). Valmennuskeskuskauden kokonaan päättyessä pelaajan oikeudet ovat lähtöseurassa ilman mitään erityistä menettelyä. Valmennuskeskusaikana kaikki edustusoikeuden muutoshakemukset toteutetaan siten, että lähtöseuraksi kirjataan se seura, missä muutoin liiton kilpailusääntöjen mukaan ko. pelaajalla on pysyvä edustusoikeutensa.

Nuorten sarjoissa valmennuskeskuspelaajalla säilyy normaali oikeus valmennuskeskusaikana edustaa pysyvän edustusoikeuden seuraansa tai ko. sarjoihin sovellettavien seurasiiromääräysten mukaisesti edustaa muitakin nuorten sarjojen joukkueita. Mahdollisissa pelaajan käyttöön kilpailuissa liittyvissä eturistiriitilanteissa on kuitenkin valmennuskeskuksen kilpailuilla aina ensisijainen asema.

11. VASTALAUSEET JA HUOMAUTUKSET

Vastalause on tehtävä kilpailusääntöjen 31a ja 31b §:ssä määrättyllä tavalla.

Vastalausemerkintä, jossa on käytettävä sanaa vastalause ja jossa on lyhyesti mainittava vastalauseen aihe, merkitään ottelupöytäkirjan huomautukset -sarakeeseen tai kääntöpuolelle. Merkinnän allekirjoittaa joukkueen kapteeni ja ottelupöytäkirjan allekirjoituksellaan vahvistaa ottelun päätuomari. Muunlaiset laiminlyöntien tai virheiden johdosta tehdyt huomautukset eivät kelpaa vastalausemerkinnöiksi. Ottelun erotuomarit sekä joukkueitten kapteenit ovat oikeutetut vastalausemerkinnän lisäksi käyttämään huomautussaraketta myös ottelun järjestelyistä tai tapahtumista tehtäviin asiallisiin huomautuksiin.

Vastalause on toimitettava Liittoon kolmen vuorokauden kuluessa ottelun päättymisestä. Vastalauseet käsittelee Lentopalloliiton Sääntöryhmä. Sääntöryhmä esittelijänä toimii liiton sarjojen osalta liiton kilpailutoiminnasta vastaava ja Mestaruusliigan vastalauseiden osalta liigan toiminnanjohtaja.

Miesten 5- ja naisten 4-sarjan vastalauseasiat käsittelee kunkin alueen kilpailuryhmä. Tarkempia ohjeita näiden vastalauseiden käsittelystä antaa alue.

Vastalausemaksun 70 € suorittamisesta on vastalauseen mukana seurattava kuitti tai sen oikeaksi todistettu jäljennös. Päätuomarin ja verkkotuomarin on kummankin erikseen lähetettävä vastalauseen aiheuttaneesta tilanteesta selontekonsa Liittoon kahden arkipäivän kuluessa ottelun jälkeen. Vastalauseen hyväksyminen johtaa ottelun uusintaan vain siinä tapauksessa, että virheen katsotaan saattaneen vaikuttaa oleellisesti ottelun lopputulokseen. (Mahdollisen uusintaottelun kulujen ja tuottojen jaosta päätetään vastalauseen käsittelyn yhteydessä) Mikäli vastalause hyväksytään, vastalausemaksu palautetaan.

Järjestelyseikkoja koskevat huomautukset on tehtävä ennen ottelun alkua tai viimeistään silloin, kun ne tavanomaista menettelytapaa ja normaalia tarkkaavaisuutta käyttäen voidaan havaita.

Aloittamalla ottelun joukkueen katsotaan hyväksyneen vallitsevat olosuhteet.

12. TUOMARIKORVAUKSET

12.1 Erotuomarikorvaukset

12.1.1 Ateriakorvaus

Ateriakorvaus määräytyy verohallituksen vuosittain vahvistamien enimmäismäärien mukaan.

12.1.2 Päiväraha

Päivärahakorvaus määräytyy verohallituksen vuosittain vahvistamien enimmäismäärien mukaan.

12.1.3 Erotuomaripalkkiot ja –korvaukset

Erotuomareiden on esitettävä ennakonpidätystodistus tai pidätysprosenttina on käytettävä 60%.

Ero- ja rajatuomaripalkkiot löytyvät erillisestä Nimeämisperusteet ja erotuomarikorvaukset –taulukosta. Taulukko on liitteenä sarjamääräysten perässä.

Päiväraha ja ateriakorvaus eivät ole ennakonpidätyksen alaista tuloa. Päiväraha voi olla kuitenkin enintään verohallituksen vuosittain määräämä.

Mestaruusliigan karsintaotteluissa noudatetaan Mestaruusliigan runkosarjan korvausperusteita.

12.1.4 Matkakustannusten korvaus

Kaikissa sarjoissa matkakustannukset korvataan:

- Yleiset kulkuneuvot halvimman matkustustavan mukaan tai
- omalla autolla kuljettaessa korvaus määräytyy nimeämistaulukon mukaisesti Omalla autolla kuljettaessa ero-tuomarien on pyrittävä minimoimaan matkakustannukset kulkemalla yhdessä
- Muilla kulkuneuvoilla verohallinnon ohjeiden mukaisesti

12.1.5 Majoituskorvaus

Majoituskorvauksen enimmäismäärä määräytyy verohallinnon vuosittain vahvistamien enimmäismäärien mukaan.

12.2 Rajatuomarien palkkiot ja korvaukset

Alueiden erotuomarikouluttajien miesten ja naisten Mestaruusliigan sekä miesten 1-sarjan otteluun määräämillä rajatuomareilla on oikeus nimeämistaulukossa määriteltyyn palkkioon ja ateriakorvaukseen, mikäli edellä määrättyt edellytykset täyttyvät. Matkakustannuskorvaus määräytyy kuten kohdassa 12.1.4.

12.3 Palkkioitten ja korvausten suorittaminen

Erotuomari- ja rajatuomarikorvaukset on maksettava välittömästi ottelupaikalla Mestaruusliigan otteluita lukuun ottamatta, mikäli tuomari ja järjestävä seura eivät keskenään sovi toisin.

13. VALMENTAJAVELVOITE

Suomen Lentopalloliiton järjestämiin jäljempänä määrättyjen sarjatasojen otteluihin osallistuvilla seuroilla tulee olla nimettyä seurassaan oheisen taulukon mukaisen tasovaatimuksen täyttävä kilpailutoimintaan osallistuva valmentaja. Valmentajavaatimus määräytyy Mestaruusliiga – 2-sarjoissa joukkuekohtaisesti ja miesten 3-sarjassa seurakohtaisen vaatimuksen mukaan.

SARJATASO

VALMENTAJAVAATIMUS

LIIGA; miehet ja naiset

Liiton III – tason valmentajatutkinto, HVT

1-sarja miehet ja naiset

2-sarja, miehet ja naiset

3-sarja, miehet

Liiton II – tason valmentajatutkinto, LVT

Liitto voi hakemuksesta hyväksyä ulkomaisen valmentajan, mikäli hän on kotimaassaan suorittanut vastaavat tutkinnot.

14. RANGAISTUKSET

14.1 Rangaistus ottelun hävinneeksi tuomitsemisesta

Joukkue joka tuomitaan hävinneeksi ottelu kilpailusääntöjen 6 §:n tai näiden sarjamääräysten 10.3. kohdan mukaan häviää ottelun 0-3 (0-25, 0-25, 0-25) tai veteraani- ja nuorten sarjoissa 0-2 (0-25, 0-25).

14.2 Rangaistus sarjamääräysten rikkomisesta

Seuraa, joka on rikkonut sarjamääräyksiä, voidaan rangaista enintään 170 € sakolla, ellei kilpailusäännöissä tai näissä määräyksissä ole määrätty muuta.

14.3 Rangaistus erotuomarin tai rajatuomarin kutsumatta jättämisestä

Jos seura laiminlyö otteluun nimetyn erotuomarin tai rajatuomarin kutsumisen tai seura ei hanki sellaiseen järjestämäänsä otteluun verkkotuomaria, johon seuralla on sarjamääräysten mukaisesti velvollisuus, sitä rangaistaan sarjamääräysten rikkomisesta 100 € sakolla.

15. TULOSTIEDOTUS

15.1. Tiedottaminen LENTOPALLON TULOSPALVELUUN

Kaikissa sarjoissa kotijoukkue yhdessä ottelun päätuomarin kanssa vastaa siitä, että ottelun lopputulos ilmoitetaan annetuin ohjein reaaliaikaiseen Lentopalloliiton sarjanhallintaohjelman tulospalveluun.

15.1.1 Mestaruusliiga

Mestaruusliiga antaa kauden alussa ohjeet liigan tulostiedotuksesta.

15.1.2 1 –sarjat

Järjestävän seuran tilastovastaava vastaa tuloksen ilmoittamisesta kauden alussa annettujen ohjeiden mukaan.

15.1.3 2 –sarjat ja M3 –sarja

Kotijoukkueen on päätuomarin valvonnassa ilmoitettava tulos välittömästi ottelun päätyttyä Liiton TULOSPALVELUUN. Tarkemmat ohjeet Liiton nettisivulla.

Edellä lueteltujen tulostiedotusten lisäksi on ottelutulos ilmoitettava myös paikallislehdistölle.

15.2 Pöytäkirjan lähettäminen

Neljän tunnin kuluessa ottelun päättymisestä on pöytäkirja postitettava Suomen Lentopalloliittoon ja pöytäkirja/-kortti sarjan hoidosta vastaavalle alueen lentopallojaostolle tai sen nimeämälle sarjanhoitajalle. Pöytäkirja/-kortti on lähetettävä, vaikka joukkue ei olisikaan saapunut sille määrättyyn otteluun.

Kaikissa sarjoissa pöytäkirjan/-kortin postittaa ottelun päätuomari. Seuran tulee varata postimerkillä ja osoitteella varustettu kirjekuori postitusta varten. Mikäli seura laiminlyö postitusvalmistelut, päätuomari on oikeutettu perimään seuralta 3,50 € toimenpidepalkkion.

Liitto voi antaa ohjeita ja määräyksiä ottelutuloksen ilmoittamisesta Liiton tulospalveluun.

16. TUOMITSEMISLINJAT

16.1 Poikkeus keskirajasääntöön:

Miesten 5-sarja ja naisten 4-sarja sekä D-, E- ja F-nuorten sarjoissa keskirajan ylittäminen jalkaterällä on virhe, mutta vastapuolen kentän koskeminen millä tahansa muulla ruumiinosalla ei ole virhe.

16.2 III-tulkintalinja

Miesten 5-sarja, naisten 4-sarja, M70 -> ja N65 ->:

Kiellettyjä ovat:

- Kaksoiskosketuksina:

Eri ruumiinosien väliset kaksoiskosketukset esim. "kädestä päähän". Poikkeuksena joukkueen ensimmäinen lyönti, jolloin kaksoiskosketukset ja kaksi peräkkäistä eri ruumiinosien välistä kosketusta, reagoidun kosketuksen ollessa ensimmäinen, ovat sallittuja.

16.3 II-tulkintalinja

Naisten 3-sarja ja miesten 4-sarja, M50 -65 ja N55 – 60 sekä A,- B- ja C-nuorten SM-sarja ja koululaissarjat:

Kiellettyjä ovat edellisten lisäksi:

- Kaksoiskosketuksina; lukuun ottamatta joukkueen ensimmäistä lyöntiä

Lyöntikohdan sisäisistä kaksoiskosketuksista läiskähtävä sormilyönti, jossa pallo koskee kämmenpohjiin, mutta sallittu sen sijaan on räpsähtävä sormilyönti.

16.4 I-tulkintalinja

Miesten 1-, 2- ja 3-sarjat, naisten 1- ja 2-sarjat, M-35-45 ja N-35-40 sekä N22 ja A-nuorten SM-finaalit:

Kiellettyjä ovat edellisten lisäksi:

- Kaksoiskosketuksina; lukuun ottamatta joukkueen ensimmäistä lyöntiä

Räpsähtävä sormilyönti, jossa sormet osuvat palloon koko pituudeltaan. (Räpsähdyksestä ei ole kysymys silloin kun sormenpäiden koskeminen palloon eriaikaisesti tai etusormien koskeminen palloon koko pituudeltaan saa aikaan lievästi epäpuhtaan äänen. Myös sormenpäiden äänen kovuus lyötäessä kaukaa tulevaa palloa on erotettava virheellisestä räpsähdyksestä.)

Huomattavaa ! Läiskähtävä ääni on lentopallossa virheen merkki ainoastaan silloin, kun se todistaa tapahtuneen toisen kosketuksen (sormien kosketuksen ollessa toinen). Pallon kimpoaminen käsistä tai käsivarsista eri suuntaan kuin lyöjä on tarkoittanut, esim. sormilyönnissä taakse, ei vielä merkitse pallonkäsittelyvirhettä.

Kun pallo kohtaa lyövän pinnan viistosti, jolloin se myös jättää sen viistosti, ei vielä tapahdu virheellistä vierimisliikettä (vertaa pallon kimpoamista lattiasta viistossa kulmassa).

Tuomari voi antaa kuitenkin pallon käsittelyssä helpotusta joukkueen toisessa lyönnissä, kun pelaaja esim. erittäin nopean tilanteen jälkeen tai juosten tavoittelee ääri rajoillaan vaikeassa asennossa palloa.

17. VERKON KORKEUS

Miehet		243 cm
Nuoret	M-22	243 cm
Veteraanit	M35-65	243 cm
	M70-84	235 cm

Pojat	A-pojat	243 cm
	B-pojat	235 cm
	C-pojat	224 cm
	D-pojat	210 cm
	E-pojat	200 cm
	F-pojat	180 cm

Naiset		224 cm
Nuoret	N-22	224 cm
Veteraanit	N35-55	224 cm
	N60-75	218 cm

Tytöt	A-tytöt	224 cm
	B-tytöt	224 cm
	C-tytöt	220 cm
	D-tytöt 6 vs 6	215 cm
	D-tytöt 4 vs 4	210 cm
	E-tytöt	200 cm
	F-tytöt	180cm

18. SARJAVALVOJAT JA EROTUOMARIJAOKSEN YHTEYSHENKILÖT

Miesten ja naisten 1- ja 2-sarjan sekä miesten 3-sarjan valvojana toimii Liiton Kilpailuryhmä. Miesten 4- ja 5-sarjan ja naisten 3- ja 4-sarjan valvojana toimii alueen lentopallojaosto. Veteraanisarjojen sarjavalvojana toimii veteraaniryhmä.

Miesten 1-sarjassa Liitto on nimennyt yhteyshenkilön erotuomarikysymyksiä hoitamaan. Muissa sarjoissa yhteyshenkilö on alueen nimeämä erotuomarikouluttaja. Erotuomariasioissa on otettava yhteys ao. henkilöön.

19. PUUTTUVAT MÄÄRÄYKSET

Kaikki ne kysymykset, joihin sarjamääräykset eivät anna selvitystä ratkaisee sarjan valvoja tapauskohtaisesti.

20. JÄRJESTÄYTYMISOHJEET LENTOPALLO-OTTELUIHIN 1-sarjoissa

Järjestäytymisohjeet yläsarjoihin 2015-2016			
aika	Kuvaus	tuomarien toiminta	joukkueiden toiminta
-30.00	Tuomaristo saapuu pelialueelle (Huom. myös kirjuri)	<ul style="list-style-type: none"> Pää-, verkko- ja rajatuomarit saapuvat erotuomariasuissa. 	<ul style="list-style-type: none"> Joukkueet saavat lämmitellä pallojen kanssa, pelialueella
-17.00		<ul style="list-style-type: none"> Tuomarit tarkistavat verkon korkeuden, kireyden sekä antennien ja verkkomerkkien paikat. 	
-16.00	Arvonta, aloituksen ja kenttäpuolen valinta	<ul style="list-style-type: none"> Kirjurin pöydän edessä tuomarit suorittavat arvonnän. Arvonnän jälkeen päätuomari ilmoittaa arvonnän tuloksen kirjurille 	<ul style="list-style-type: none"> Molempien joukkueiden kapteenit tulevat kirjurin pöydän eteen arvontaa varten. Arvonnän jälkeen joukkueiden kapteenit ja valmentajat allekirjoittavat pöytäkirjan
-15.00		<ul style="list-style-type: none"> Päätuomari viheltää virallisen verkkolämmittelyn alkamisen merkiksi (10 min). Virallisen verkkolämmittelyn aikana päätuomari valitsee pelipallot kotijoukkueen käytettäväksi asettamista sääntöjen mukaisista palloista. Valituilla palloilla ei sen jälkeen harjoitella. Numerokilvet ja kaikki muut tarpeelliset varusteet ottelun kannalta (pöytäkirjan yms). Tuomarit antavat tarpeelliset ohjeet kirjurille, rajatuomareille, pallopojille, lattiankuivaajille jne 	<ul style="list-style-type: none"> Joukkueet lämmittelevät verkolla pallojen kanssa. Jos joukkueet yhteisesti sopivat voivat he aloittaa verkkolämmittelyn aikaisemminkin.
-12.00	Aloitusjärjestyslipukkeet	<ul style="list-style-type: none"> Verkkotuomari varmistaa, että molemmat joukkueet antavat aloitusjärjestyslipukkeet verkkotuomarille tai kirjurille. 	<ul style="list-style-type: none"> Molemmat valmentajat toimittavat ensimmäisen erän aloitusjärjestyslipukkeet verkkotuomarille tai kirjurille.
-5.00	Virallinen lämmittely päättyy	<ul style="list-style-type: none"> Päätuomari viheltää virallisen verkkolämmittelyn päättyneeksi. Tuomarit tarkistavat, että pelaajat ovat peliasuissa. 	<ul style="list-style-type: none"> Pelaajat lopettavat verkkolämmittelyn ja siirtyvät vaihtopenkkiensä luokse. Pelaajat valmistautuvat esittelyä varten. Esittelyssä pelaajien asu on virallinen peliasu.

-4.30	Ottelun ja tuomariston esittely	<ul style="list-style-type: none"> • Päätuomarin johdolla verkko- ja rajatuomarit siirtyvät kentän keskelle verkon tuntumaan esittelyä varten. • Kuuluttaja esittelee ottelun ja tuomariston. 	
-4.00	Joukkueiden esittely. HUOM!! Vain pelaajaesittelyn kotijoukkue voi suorittaa ohjeesta poiketen. Vierajjoukkuetta ja tuomareita tulee kuitenkin aina informoida arvonnassa yhteydessä.	<ul style="list-style-type: none"> • Tämän jälkeen kuuluttaja esittelee joukkueet numerojärjestyksessä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikki joukkueen jäsenet esitellään. • Kun pelaajan numero ja nimi ilmoitetaan siirtyy pelaaja kentälle. • Vierajjoukkueen jälkeen esitellään kotijoukkue.
-2.00		<ul style="list-style-type: none"> • Päätuomari viheltää pelaajat siirtymään vaihtopenkkiensä luokse valmistautumaan ottelua varten. Päätuomari siirtyy omalle paikalleen tuomaritelineelle, Verkkotuomari palaa kirjurinpöydän luokse. Rajatuomarit noutavat lippunsa kirjurin pöydältä ja siirtyvät omalle paikalleen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tuomarin vihellyksen jälkeen pelaajat siirtyvät yhtä aikaa vaihtopenkkiensä luokse valmistautumaan ottelua varten. • Aloituskuusikon pelaajat ja liberon tulee istua vaihtopenkeille esittelyä varten. • Muut pelaajat voivat jäädä vaihtopenkkiensä lähelle tai siirtyä lämmittelyalueille.
-1.30	Aloituskuusikoiden ja liberoiden esittely	<ul style="list-style-type: none"> • Kuuluttaja esittelee numerojärjestyksessä joukkueiden aloituskuusikot pienimmästä isompaan ja liberot • Verkkotuomari toimittaa kaksi ottelupalloa pallopojille/tytöille ja tarkistaa, että pelaajien alkuasemat ovat aloitusjärjestyslipukkeiden mukaiset. Sitten hän kysyy kirjurilta, että myös hän on lopettanut tarkistuksen ja valmis aloittamaan ottelun. • Verkkotuomari antaa pallon aloittajalle. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aloituskuusikon pelaajat ja libero siirtyvät esittelyjärjestyksessä vaihtopenkiltä kentälle.
0.00		<ul style="list-style-type: none"> • Verkkotuomari nostaa kätensä ylös merkiksi, että joukkueet ovat valmiina aloittamaan ottelun. • Päätuomari viheltää pilliin antaen luvan ottelun ensimmäisen aloituksen merkiksi ilmoitettuna alkamisaikana. 	

	Erän päätyttyä.	<ul style="list-style-type: none"> • Päätuomari antaa luvan puoltenvaihtoon. 	<ul style="list-style-type: none"> • Erän päätyessä kentällä olevat pelaajat siirtyvät päätyrajoille ja vaihtavat kenttäpuolia päätuomarilta saadun luvan jälkeen suoraan vastapuolelle. • Päätuomarin puolelta kulkevien pelaajien on kierrettävä päätuomarin telineen takaa vastapuolelle. • Huom! jos 2-3 erän välissä on mainostauko, siirrytään suoraan päätuomarilta saadun luvan jälkeen vaihtopenkkien luokse.
	Jos 2- ja 3-erän välissä on mainostauko, kokonaistauko on 10 min. 7 min mainostauko ja 3 min normaali erätauko. Ellei ohjelmaa joukkueet voivat pallotella koko tauon ajan.	<ul style="list-style-type: none"> • Verkkotuomari viheltää 30 s ennen kokonaistauon päättymistä joukkueet kentälle 	<ul style="list-style-type: none"> • Ellei ohjelmaa joukkueet voivat pallotella koko tauon ajan tai heti ohjelman jälkeen. • Verkkotuomarin vihellyksestä joukkueet lopettavat välittömästi lämmittelyn ja poistuvat pelikentältä. Aloituskusikon pelaajat siirtyvät tämän jälkeen heti pelikentälle ilman erillistä vihellystä.
	Ratkaiseva viides erä	<ul style="list-style-type: none"> • Päätuomari antaa luvan puoltenvaihtoon. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kentällä olevat pelaajat siirtyvät päätyrajoille ja vaihtavat kenttäpuolia päätuomarilta saadun luvan jälkeen suoraan vastapuolelle ja siirtyvät pelikentälle välittömästi ohitettuaan verkkopylvään.
	Ottelun päätyttyä	<ul style="list-style-type: none"> • Verkkotuomari ja rajatuomarit siirtyvät päätuomarin luokse, tuomaritelineen eteen. • Päätuomari antaa luvan joukkueille tulla kättelemään vastapuolen pelaajat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Joukkueet siirtyvät päätyrajalle ja päätuomarilta saadun luvan jälkeen tulevat verkolle kättelemään vastapuolen pelaajat.

20.1 Järjestäytymisohjeista poikkeaminen ottelutapahtuman elävöittämiseksi

Järjestäytymisohjeista voidaan poiketa ja silloin on järjestävän seuran ilmoitettava siitä erotuomarille ja vastustajalle ennen ottelun alkua. Musiikin soittaminen ottelun aikana ei saa aiheuttaa häiriötä toiselle joukkueelle, tuomareille tai muille kilpailuissa mukana oleville.

21. KILPAILULUPA JA LUVAN HAKEMINEN

Seurat voivat ilmoittaa järjestämistään kilpailuista Liiton nettisivuilla täyttämällä netissä olevan lomakkeen. Liiton jäsenseuroille kilpailun ilmoittaminen on maksutonta, muilta peritään 50 € aikuisten kisoista ja 25 € nuorten kisoista.

YLEISET NIMEÄMISOHJEET KAUELLE 2015-2016

- Miesten ja naisten Mestaruusliigassa ja 1-sarjassa, miesten 2- ja 3-sarjassa, näiden sarjojen karsintaotteluissa sekä naisten 2-sarjan sijoitusotteluissa, veteraanien SM-sarjojen M35-50 ja N35-45 sijoille 1-4, SM, A-nuorten SM-sarjan ja B-nuorten SM-sarjan lopputurnauksen välierissä sekä loppuotteluissa käytetään kahta tuomaria.
- Tuomarit on pyrittävä nimeämään pareittain samalta suunnalta siten, etteivät samat tuomarit toimi samojen joukkueiden otteluissa samoissa tehtävissä pää- tai verkkotuomarina.
- Miesten ja naisten Mestaruusliiga- ja miesten 1-sarjoissa sekä näihin sarjoihin pyrkivien joukkueiden karsintaotteluissa Liiton nimeäjä hankkii tuomarille sijaisen ja ilmoittaa siitä kaikille asianomaisille. Naisten 1- ja 2-sarjoissa ja miesten 2-sarjassa erotuomarivaihdot hoitaa ao. alueen erotuomarikouluttaja.
- Mikäli miesten ja naisten 3- ja 4-sarjoissa sekä miesten 4- ja 5-sarjassa tuomari on estynyt saapumasta otteluun, on hänen velvollisuutensa hankkia tilalle toinen saman sarjataso tuomari ja ilmoittaa siitä järjestävälle seuralle viimeistään kolme vuorokautta ennen ottelua. Järjestävä seura on velvollinen ilmoittamaan tuomarivaihdosta viipymättä vierailevalle joukkueelle.
- Viimehetkellä suoritettavissa tuomarivaihdoissa katsotaan henkilökohtainen molempia joukkueita kattava puhelinilmoitus (puhelu) tai kuitattu tekstiviesti ja/tai sähköpostiviesti riittäväksi.
- Tuomari tehtäviin ei saa nimetä tuomaria, joka ei ole lunastanut tuomarikorttiansa, eikä tuomaria, joka on jättänyt sakkonsa maksamatta. Sarjakaudella, jolloin erotuomari täyttää 56 vuotta hänet voidaan nimetä, nimeäjän harkinnan mukaan, erotuomariluokkaansa alemman tason tuomari tehtäviin.
- Käytettäessä järjestävän seurao. tuomarikortin omaavaa tuomaria hänelle voidaan nimetä enintään puolet joukkueen kotiotteluista.

ETJ:n valitsema nimeäjä nimeää:

- Miesten ja naisten Mestaruusliiga sekä miesten 1-sarja

Alueen erotuomarikouluttaja nimeää:

- Naisten 1-sarja, miesten ja naisten 2-, 3- ja 4-sarjat, miesten 5-sarja, sekä miesten ja naisten 1-sarjojen karsinta-ottelut

Alueen erotuomarikouluttaja nimeää yhdessä turnauksen järjestäjän kanssa:

- N22 sekä A-C-nuorten SM-sarjan ottelut, veteraanien SM-sarjat 35–45 tarvittaessa alkusarjat sekä jatko- ja loppusarjan ottelut sekä veteraanien 50–84 sarjat.

Näistä nimeämisohjeista voi aluejaoston määräämä erotuomarikouluttaja poiketa vain erittäin pakottavista syistä.

NIMEÄMISPERUSTEET JA MAKSUT

Nimeämisperusteet ja tuomarikorvaukset; katso nimeämistaulukko, **Liite 2**.